Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Nr. 28. Rzeszów, dnia 9 lipca 1933 Rok VI.

Cena numeru 10 gr.

Prenumerata miesięczna 80 gr.

GAZETA RZESZOWSKA

Organ Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem

Wychodzi w każdą niedzielę

„Prawem naczelnem — dobro Państwa"

CENY OGŁOSZEŃ za miejsce wiersza milimetrowego | Zwykłe . . . 10 gr. | Na 1 stronie . . . 30 gr. | W tekście (2 i 3 str.) 25 gr. | Nadesłane . . . 30 gr. | W kronice . . . 30 gr. | Drobne za słowo . 10 gr.

Rękopisów nie zwraca się, Listów anonimowych nie uwzględnia się, nieopłaconych nie przyjmuje.

Redakcja i Administracja ul. Sokoła L. 6. Konto P. K. O. Nr. 408-116

„ŚWIĘTO MORZA" W RZESZOWIE.

Ograniczając na czas wakacyj rozmiary naszego pisma, zmuszeni też jesteśmy sprawozdanie nasze z przebiegu „Święta Morza" w Rzeszowie ograniczyć, co przychodzi o tyle łatwiej, ile że program tej uroczystości podaliśmy już całkiem szczegółowo, a istotę dzisiejszego sprawozdania stanowi jedynie stwierdzenie, że program ten został w całości i nader przyzwoicie wykonany.

W szczególności w dniu 28 czerwca odbyła się uroczysta akademja w sali Sokoła, w której wzięły udział inteligentne warstwy ludności rzeszowskiej. Na program złożyły się odegrane przez orkiestrę 17 p. p. utwory muzyczne, treściwe przemówienie o znaczeniu uroczystości, znaczeniu morza dla państwa p. mjr. Ciepielowskiego, bardzo udatna deklamacja uczenicy ze szkoły św. Jadwigi p. Szozda, wreszcie chóralne odśpiewanie przez publiczność „Roty".

Nazajutrz odprawioną została w kościele farnym uroczysta suma, celebrowana przez ks. infułata Tokarskiego w asystencji ks. wikarych. Podczas sumy wygłosił odpowiednie do okoliczności dostosowane, kazanie ks. Dr Jałowy.

Następnie odbyło się poświęcenie wody przez ks. infułata Tokarskiego a to z mostu na ulicy Lwowskiej. Tu wygłosił przemówienie obszerniejsze, do licznych rzesz publiczności rzeszowskiej zgromadzonej na moście, ulicach i brzegach Wisłoka, zwrócone p. Dyr. Wołowiec. Po wzniesieniu okrzyku na cześć Rzeczypospolitej, P. Prezydenta R. P. i P. Marszałka orkiestra 17 p. p. odegrała hymn państwowy.

W pochodzie z kościoła farnego do mostu wzięli udział przedstawiciele wszelkich władz.

Na błoniach odbyła się msza polowa dla oddziałów wojskowych, po której oddziały te wyruszyły w kierunku do mostu na ulicy Lwowskiej, by wziąć wspólny udział w uroczystości poświęcenia wody.

W powyższym programie wzięły również udział przedstawicielstwa wszelkich zrzeszeń rzeszowskich ze sztandarami.

Uroczystość w dniu 29 czerwca zakończono defiladą wojsk, przysposobienia wojskowego, Strzelca, oraz zrzeszeń patrjotycznych, odbytą przed pomnikiem Lisa - Kuli. Defiladę odebrał p. płk. Jasiewicz w asystencji ppłk. — pułków w Rzeszowie stacjonowanych, ks. infułata Tokarskiego, starosty p. Gadomskiego, burmistrza Dr. Krogulskiego, prez. sądu p. Stawowskiego, p. prok. Dr. Midowicza, oraz naczelników władz, dyr. szkół, wreszcie licznych szeregów publiczności.

Po południu tego dnia odbyła się zabawa ludowa w Olszynce.

Miasto było prawdziwie pięknie udekorowane flagami, obrazami, festonami, częściowo iluminacją świetlną, powszechnie iluminacją kartkową, — (przy przeznaczeniu wszelkich dochodów, z wykonaniem programu złączonych, na cele Ligi Morskiej i Kolonjalnej).

Zarząd miasta oraz zrzeszenia wysłały do komitetu uroczystego obchodu do Warszawy odpowiednie rezolucje ze ślubowaniem ludności wiary i wszelkiego poświęcenia dla ideałów, złączonych z posiadaniem morza przez Państwo.

Komitet lokalny dla uroczystości święta morza w Rzeszowie pod przewodnictwem p. prez. Stawowskiego spełnił w całości doskonale swe zadanie, wszystkie punkty programu wykonane zostały bardzo dobrze i pięknie, wreszcie dopisał udział publiczności i objawiany przez nią gorący zapał dla morskiej sprawy w Ojczyźnie.

Z rzesz. Rady miejskiej.

Sprawa wodociągów.

Jeszcze na posiedzeniu Rady m. z końcem maja złożono wyczerpujące sprawozdanie z posiedzenia komisji ekonomiczno - technicznej, odbytej w dniu 24 maja 1933 r. w Związku miast w Warszawie, na której omawiano szczegółowo warunki udzielenia miastu pożyczki z F. P. na budowę wodociągu w Rzeszowie, złożyli pp. Inż. Antoni Ilgner i Mr. Jerzy Pelo, którzy imieniem miasta brali udział w posiedzeniu tejże komisji w Warszawie.

Następnie obecny na posiedzeniu Rady miejskiej płk. Inż Dziakiewicz autor projektu wodociągowego dla Rzeszowa omówił szczegółowo projekt i udzielił wyjaśnień technicznych co Rada przyjęła do zatwierdzającej wiadomości.

W związku z tem zapadła podobna następująca uchwała finansowa.

Rada król. woln. miasta Rzeszowa uchwaliła zaciągnąć w Funduszu Pracy w Warszawie pożyczkę w kwocie 426.000 Zł ewentualnie w kwocie niższej, na budowę wodociągów w Rzeszowie, zabezpieczoną na I. hipotece realności miejskiej lwh.: 660 ks. gr. gm. kat. Zwięczyca za oprocentowaniem 2% w stosunku rocznym płatnym w ratach kwartalnych z dołu tj. dnia 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia każdego roku. Odsetki biec będą od daty pobrania poszczególnej transzy pożyczki, przyczem pierwsza rata odsetek z dołu od każdej transzy pożyczki winna być obliczona na ostatni dzień kwartału kalendarzowego w ten sposób, ażeby następne raty odsetek obejmowały odsetki za cały kwartał kalendarzowy na ostatni dzień kwartału.

Suma pożyczki zostanie zwróconą w 40 równych amortyzacyjnych ratach kwartalnych poczynając od 5 roku eksploatacji wodociągu tj. od 30 czerwca 1940 r. przyjmując okres budowy na lata budżetowe 1933/4 i 1934/5. Raty amortyzacyjne płatne będą w terminach jak odsetki. Bliższe warunki pożyczki zostaną określone w umowie, zawrzeć się mającej Funduszem Pracy. (C. d. n.)

KRONIKA

OD REDAKJI. Z powodu wakacyj i urlopu współpracowników Redakcji, Gazeta Rzeszowska będzie wychodzić w objętości połowy arkusza, wobec czego cena numeru zostaje zniżoną na ten czas do 10 gr.

Podziękowanie. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet w Rzeszowie zwrócił się w bieżącym roku do Ziemiaństwa i Duchowieństwa powiatu rzeszowskiego z prośbą o pomoc w urządzeniu Kolonji letnich dla dzieci polskich z Niemiec, Gdańska i Ziem Zachodnich. Mimo ciężkiej sytuacji gospodarczej apel Związku nie pozostał bez echa. Jest to dowodem zrozumienia konieczności umożliwienia tym dzieciom pobytu wśród swoich.

Zarząd otrzymał na ten cel od P. P.: Augusty Jędrzejowiczowej z Dąbrowej 10 metr. ziemniaków, Willnerowej ze Zgłobnia 10 metr. ziemniaków, Ks. Jana Guzego z Zaczernia 20 zł., Ks. Romana Bauera z Przewrotnego 5 zł., Ks. Proboszcza Kwiecińskiego w Strzyżowie 10 zł., Ks. Proboszcza Bazylskiego z Pstrągowej 25 zł., Ks. Proboszcza Łacheckiego z Hyżnego 10 zł., Ks. Proboszcza Szawana Wawrzyńca z Dobrzechowa 10 zł., Marji Chłapowskiej ze Słociny 10 zł.

Również wpłynęły zgłoszenia przyjęcia dzieci a to od P. P.: Inż. Tadeusza Gebhardta w Boguchwale 1 dziecko, Jana Gumińskiego z Zalesia 1 dziecko, Zarządu dóbr w Hadlach szklarskich 1 dziecko, Ks. Proboszcza Kisielewicza w Staromieściu 1 dziecko, Jędrzejowiczowej z Jasionki 1 dziecko, Zarządu dóbr w Bratkowicach 1 dziecko, Stefanów Dąmbskich z Rudny wielkiej 1 dziecko, Ks. Proboszcza Kulczyckiego z Rudny wielkiej 1 dziecko, Ks. Proboszcza w Słocinie 1 dziecko, Malinowskich w Budach 1 dziecko, Ks. Proboszcza Dahla w Kraczkowej 1 dziecko, Ks. Proboszcza Łuszczki w Lubeni 1 dziecko.

Zarząd na tej drodze składa wszystkim ofiarodawcom gorące „Bóg zapłać".

Zarząd Zw. Pr. Obyw. Kob. w Rzeszowie
Friedrichowa

Egzamin dojrzałości. Ustny egzamin dojrzałości w terminie wiosennym w prywatnem gimnazjum żeńskiem odbył się pod przewodnictwem dyrektora państw. gimn. w Nisku, Ludwika Zakulskiego w dniach 30 czerwca 1, 3 i 4 lipca br Następujące uczenice otrzymały świadectwa dojrzałości: Alster Raca, Amkraut Estera Blieme, Balbuza Irena Albina, Bardach r. Korkes Adolfina, Both Regina, Brzuza Kazimiera Genowefa, Drozd Wacława Franciszka, Dufrat Stefanja Jadwiga, Fett Judyta, Garfunkel Regina, Głodt Anna Kazimiera, Karpf Ewa, Kołodziej Zofja Helena, Kurzmann Sara, Kwiatek Jadwiga Helena, Lautbahn Beilcie, Lipczyńska Stefanja Helena Jadwiga, Liput Marja Helena, Łagowska Janina, Mangel Fryderyka, Panek Zofja Stanisława Teofila, Piller Marja Zofja Antonina, Rotter Jadwiga Feliksa, Silber Rachela, Stepek Helena Marja, Sziper Ida, Trohm Chaja, Turska Emilja Stefanja, Ustrzycka Janina Amalja, Wdówka Izabela Janina, Żurowska Janina Zofja Bronisława.

Sprostowanie. W numerze „Gazety Rzeszowskiej" z dnia 2 lipca b. r. zakradł się do notatki zatytułowanej „Z gimnazjum żeńskiego" djablik drukarski. Końcowy ustęp brzmiał: „Program bowiem naukowy klasy 7 szkoły powszechnej, a program II kl. (dawniej IV) gimnazjum jest zupełnie różny. (Wchodzi w grę w gimnazjum prócz innych zmian także język łaciński).

Powinno brzmieć: „Program bowiem klasy 7 szkoły powszechnej, a program klasy I (dawniej III) gimnazjum ma znaczne różnice. (Wchodzi w grę w gimnazjum prócz innych zmian także język łaciński.) Posyłając więc dziecko do klasy 7, narażają je sami rodzice na stratę roku, bo po 7 klasie można będzie zdawać tak samo, jak po klasie 6 tylko do klasy I gimn. nowego typu".

Pozatem w zdaniu pierwszem, mówiącem o nadaniu pełnych praw nie zamieszczono liczby rozporządzenia.

Zdanie to brzmieć ma: „Na rok szkolny przyszły (t. j. 1933/34) nadało Ministerstwo Wyzn. Relig. i Ośw. Publ. tutejszemu Pryw. gimn. żeńsk. pełne prawa gimnazjów państwowych, przewidziane w § 2 rozp. z dn. 1 maja 1929 r. Nr. II 2875/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6 poz. 75). Min. W. R. i O. P. z dnia 12/VI 1933 r. Nr. II S. 3361/33. Kurat. Okr. Lwow. z dnia 21/VI 1933 r. Nr. II 17952/33.

O zajściu w II gimnazjum. Wobec niezgodnej z rzeczywistym przebiegiem zajścia informacji pism, dyrekcja gimn. im. Sobińskiego podaje: Zajście między p. prof. Januszem i wydalonym z zakładu Tuchfeldem przedstawia się w sposób następujący: Uczeń Tuchfeld, repetujący klasę VII, otrzymał na świadectwie rocznem dwie oceny niedostateczne, nie otrzymując promocji. W dzień rozdania świadectw zjawił się w ubraniu cywilnem w gimnazjum i błąkał się po korytarzach, robiąc ironiczne uwagi. Wreszcie podszedł do prof. Janusza i zapytał go arogancko, dlaczego wystawił mu notę niedostateczną. Na odpowiedź: „bo tak ci się należało" Tuchfeld obrzucił prof. Janusza stekiem obelg, a kiedy ten zawrócił aby donieść o tem dyrekcji, Tuchfeld pobiegł za nim i usiłował go uderzyć z tyłu. Kiedy prof. Janusz odwrócił się, aby go przytrzymać, Tuchfeld rzucił się do ucieczki, wyrywając się przytrzymującym go, oburzonym jego zuchwalstwem uczniom.

Sprawę tę oddano natychmiast odpowiednim władzom, które przeprowadziły dochodzenie, w wyniku którego Tuchfeldowi grozi sprawa o zamach na urzędnika w trakcie i z racji pełnienia przez niego obowiązków służbowych.

Rada Pedagogiczna zaś zareagowała na ten czyn, który wywołał oburzenie młodzieży i profesorów — wystąpieniem do władz o relegowanie Tuchfelda ze wszystkich szkół w państwie.

Wreszcie nadmienić należy, że łączenie tej sprawy z jakimkolwiek objawem antysemityzmu zakrawa na tanią i szkodliwą demagogję. W gimnazjum II jest i będzie zachowywana całkowita bezstronność wobec obywateli różnych wyznań i narodowości, jednak zuchwalstwo i zgnilizna muszą być stanowczo tępione.

Szkoła im. Konopnickiej złożyła w Redakcji „Gazety Rzesz." na cele LOPP nagrodę pieniężną w kwocie 20 zł, otrzymaną na konkursie transparentów, zorganizowanym z okazji obchodu 10-lecia tygodnia LOPP. Nagroda jest do odebrania w Administracji (Tow. Zal. i Kredyt. w godzinach urzędowych.)

Ceny mąki i pieczywa. Starostwo po wysłuchaniu opinji Komisji do badania cen ustala następujące ceny mąki i pieczywa:

Za 1 kg. mąki żytniej 65% w sprzedaży hurtownej 30 gr. w sprzedaży detalicznej 32 gr., za 1 kg. mąki pszennej 65% w sprzedaży hurtownej 50 gr. w sprzedaży detalicznej 53 gr.

Za 1 kg. chleba z mąki żytniej 65% w piekarni z dostawą do sklepu 30 gr., za 1 kg. chleba z mąki żytniej w sklepie lub na straganie 32 gr., za 1 kg. chleba żytniego razowego 22 gr., za 1 bułkę o wadze 4 dkg. z mąki pszennej 50% 4 gr., za 2 bułki o wadze po 4 dkg. w piekarni 7 gr. w sklepie lub na straganie 8 gr.

Sprzedawcy powyższych artykułów winni zaopatrzyć się w egzemplarze tej taryfy i wywiesić je w lokalu zarobkowym, na miejscu widocznem i dostępnem dla kupującej ludności.

KAZIMIERZ NITKA.

Z NAJSTARSZYCH DZIEJÓW GŁOGOWA

Wspomniany powyżej cech szewski założony został jeszcze za czasów Chrystyny z Paniowa, żony Krzysztofa Głowy. Na czasy natomiast Mikołaja Spytka Ligęzy przypada założenie w Głogowie cechu tkackiego. Statut tego cech zatwierdził sam Ligęza i dzierżawca ówczesny Głogowa Leon Bankowski w dniu 2 czerwca 1635 r. W jakich okolicznościach powstał cech tkacki w Głogowie i na czem był wzorowany wskazuje jego akt erekcyjny, zawierający również i statut cechowy, noszący datę powyżej przytoczoną. Ze względu na to, że statut tego cechu jest najstarszym zachowanym w Głogowie, podaję go w całości.

„In nomine Domini. Amen. Mieszczanie Miasteczka Głowowa, Rzemiosła Tkackiego Mistrzowie, przypatrując się porządkom cechowym w Miastach y Miasteczkach innych, którego nie mieliśmy jeszcze w naszym Miasteczku, tak względem Nabożeństwa w Kościele Świętym, iako y pogrzebów uczciwych, iako się w innych Miastach zachowuie. Tedy my między sobą umyślili, abyśmy taki porządek, iako się po innych Miastach, Miasteczkach zachowuie, mieli takim obyczajem. Odebrawszy za naszym staraniem kopiią Przywileiu y słuszną prośbą od Sławetnych Panów Mieszczanów y Mistrzów Rzemiosła Tkackiego z Miasteczka Tyczyna supplikowaliśmy do Jaśnie Wielmożnego a Dobrodzieja Naszego I. M. P. Mikołaia Spytka Ligęzy z Borku, Kasztelana Sandomierskiego, Bieczkiego, Robczyckiego, Starosty y Pana Swego Dziedzicznego, aby nam to bractwo w Miasteczku Głowowie utwierdził, pieczęciom Swoją y ręką własną podpisał ku dalszemu zachowaniu tego porządku, co innym w Miastach Cechom uczynił, abyśmy mieli obyczajem innych Miast, Miasteczek ten porządek poczciwie zachowany.

1-mo. Naprzód tedy Bracia z pośrodku innych Braci maią obrać Cechmistrza, który powinien przysiądz przed Raycy Głowowskimi, iako Urzędowi Swemu do sie uczyni y iako tego będzie dozierał, żeby porządek był między Bracią bez żadnych nienawiści.

2-do. Maią schadzkę miewać co cztery niedziele, w których się powinni uczciwie zachować. Mistrzowie y Towarzysze powinni się do skrzynki składać na potrzeby Cechowe po groszu.

3-tio. Powinni mieć Oltarz swój, na którym maią bydź zawsze świece ku Czci y Chwale Bożej, a maią te świece zapalać porządkiem po cztery niedziele, a któryby omieszkał ile razy zapalać świec, ten przepada tyle razy winy po groszu.

4-to. Msza Święta aby była odprawiana za zmarłych Braci y Sióstr y powinni iść wszyscy Bracia y Towarzysze. Na offiarę każdy powinien położyć szeląg, czego ma pilnie dozierać młodszy, a któryby szeląga nie położył przepada ten winy grosza.

5-to. Przy robieniu świec na Chwałę Bożą maią się uczciwie zachować, a któryby z Braci porwał się z słowy nieuczciwemi na drugiego, ma bydź karan beczką piwa, a gdyby Towarzysz porwał się słowem nieuczciwem, ten przepada winy groszy 12. (C. d. n.).

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: Inż. Józef Szaynok. Drukarnia J. A. Pelara i S-ki w Rzeszowie, 3 Maja 2. Telefon Nr. 45.